

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

05-08-163М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «**Санаторно-курортна справа**» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанна справа» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-методичною радою з якості ННІАЗ.
Протокол № 13 від 18.02.2025 р.

Рівне – 2025

Методичні вказівки до виконання практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Санаторно-курортна справа» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанна справа» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Коротун С. І., Яковишина М. С., Скорина Т. М. – Рівне : НУВГП, 2025. – 22 с.

Упорядники: Коротун С. І., к.геогр.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи; Яковишина М. С., старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи; Скорина Т.М., к.е.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи/

Відповідальний за випуск – Коротун С. І., канд. геогр. наук, доцент, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Керівник групи забезпечення
освітньо-професійної програми

к. е. н., доцент
Конарівська О. Б.

© С. І. Коротун, М. С. Яковишина,
Т. М. Скорина, 2025
© НУВГП, 2025

Зміст

Практична робота 1. Комфорт та здоров'я мандрівників.....	5
Практична робота 2. Лікувальні курортні фактори.....	6
Практична робота 3. Методи санаторно-курортного лікування	8
Практична робота 4. Курортне господарство світу.....	9
Практична робота 5. Управління санаторно-курортними закладами..	10
Практична робота 6. Оздоровче харчування.....	10
Практична робота 7. Особливості розвитку санаторно-курортних закладів України	11
Практична робота 8. Санаторно-курортна сфера в контексті сталого розвитку.....	12
Література.....	14
Основна	14
Додатки	18

Вступ

Основною метою вивчення навчальної дисципліни «Санаторно-курортна справа» є формування у студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» знань про значення курортів для людства, вплив курортів на підвищення якості життя населення та зміцнення громадського здоров'я, соціальну значущість курортів, ознайомлення із особливостями функціонування, розвитку та сучасними тенденціями санаторно-курортної галузі, створення інклюзивного простору на курортах, підвищення ролі санаторно-курортного лікування в умовах воєнного стану.

Завдання навчальної дисципліни «Санаторно-курортна справа» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»:

- сформувати у студентів систему знань про функціонування санаторно-курортних закладів;
- познайомити з сучасними тенденціями на ринку медичного туризму, оздоровчого туризму, санаторно-курортного лікування;
- познайомити з класифікацією, спеціалізацією та географією курортів України та світу;
- розкрити значення природних лікувальних ресурсів у санаторно-курортному лікуванні та оздоровленні населення;
- сформувати у студентів поняття про основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів у санаторно-курортному лікуванні;

- познайомити студентів з сучасними методами лікування та оздоровлення, асортиментом основних та додаткових послуг санаторно-курортних закладів;
- познайомити студентів з тенденціями здорового та дієтичного харчування;
- познайомити студентів з особливостями системи управління санаторно-курортними закладами України;
- окреслити особливості функціонування санаторно-курортної галузі в контексті сталого розвитку, розглянути приклади адаптації до змін клімату.

У результаті вивчення дисципліни «Санаторно-курортна справа» студент повинен набути наступні **знати**: основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу; **вміти**:

- використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів санаторно-курортного бізнесу;
- аналізувати сучасні тенденції розвитку санаторно-курортної індустрії та рекреаційного господарства;
- розробляти нові послуги, використовуючи сучасні технології обслуговування споживачів;
- визначати та формувати організаційну структуру підрозділів санаторно-курортних закладів.

Розподіл аудиторних годин, запланованих на виконання практичних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.	заоч. ф.
1	Комфорт та здоров'я мандрівників.	2	2
2	Лікувальні курортні фактори	2	2
3	Методи санаторно-курортного лікування	2	
4	Курортне господарство світу	2	
5	Управління санаторно-курортними закладами	2	2
6	Оздоровче харчування	2	-
7	Особливості розвитку санаторно-курортних закладів України	2	2
8	Санаторно-курортна галузь в контексті сталого розвитку	2	-
Всього		16	8

Практична робота 1. Комфорт та здоров'я мандрівників

Мета: ознайомитись із історією розвитку та сучасними тенденціями курортної справи.

Навчальні завдання

1. Туризм. Рекреація. Курортологія. Медичний туризм. Оздоровчий туризм. SPA-туризм.

2. Показники медичного туризму. За даними Medical Tourism Index (MTI) визначити 5 найпривабливіших країн світу для медичного туризму: <https://www.medicaltourism.com/mti/mti-key-findings>:

- загальний рейтинг MTI (MTI Overall Rating)
- середовище країни (Destination Environment)
- індустрія медичного туризму (Medical Tourism Costs)
- послуги, обладнання та сервіс (Quality of Facilities & Services)

3. Етапи розвитку курортної справи.

4. Доступ до якісної питної води та належних санітарних умов важливий для комфорту та здоров'я мандрівників. У випадку, якщо туристи все-таки захворіють, сфера охорони здоров'я країни повинна мати можливість забезпечити належний догляд за ними.

За даними Звіту про конкурентоспроможність подорожей і туризму визначте 5 найбільш безпечних країн для туристів за: показником "Здоров'я та гігієна" (Health and hygiene); показником "Кількість лікарів" (Physician density) на 1000 населення країни; показником "Користування елементарними санітарними послугами" (Use of basic sanitation services) - кількість людей, які користуються принаймні елементарними санітарними послугами у відсотках від загальної кількості населення; показником "Користування основними послугами питної води" (Use of basic drinking water services) - кількість людей, які користуються принаймні основними послугами питної води у відсотках від загальної кількості населення; показником "Лікарняні ліжка" (Hospital beds) - кількість лікарняних ліжок на 10 тис. населення; показником "Поширеність ВІЛ" (HIV prevalence) - поширеність ВІЛ у відсотках серед дорослих у віці 15–49 років; показником "Захворюваність на малярію" (Malaria incidence) - приблизна кількість випадків малярії на 100 000 населення.

5. Навести інформацію для мандрівників про конкретні захворювання, які можуть вразити їх під час подорожі (Що являє собою дане захворювання? (симптоми хвороби), Хто в групі ризику?

(подорожуючі до яких країн), Що можуть зробити мандрівники, щоб запобігти захворюванню?)

6. Занотувати інформацію про актуальні ризики для здоров'я у подорожах - по 5-7 прикладів з кожного рівня небезпеки. Можна використати ресурси:

- повідомлення про здоров'я в подорожах від Міністерства охорони здоров'я та соціальних служб США (Travel Health Notices) <https://wwwnc.cdc.gov/travel/notices>

- повідомлення про здоров'я в подорожах від Канадського уряду (Travel Health Notices) <https://travel.gc.ca/travelling/health-safety/travel-health-notices>

7. Міжнародні та національні організації, що координують курортну сферу.

Завдання на самостійну роботу

1. Відмітити на власній карті Google My Maps відомі санаторно-курортні центри світу. По 10 центрів в кожному туристичному регіоні. Не лише нанести точками на карту, а також подати коротке повідомлення про них із фото.

Література: [1-8, 20, 21, 23, 32]

Практична робота 2. Лікувальні курортні фактори

Мета: ознайомитись із поширенням та використанням природних лікувальних ресурсів.

Навчальні завдання

1. Природні лікувальні ресурси.

2. Лікувальні фактори.

3. Клімат як рекреаційний лікувальний фактор. Типи клімату та погоди, їх вплив на організм. Класифікація типів клімату в курортології.

4. Поняття адаптації, акліматизації.

5. Медико-кліматична характеристика приморських курортів.

6. Водні рекреаційні ресурси в курортній справі. Розвиток бальнеології.

7. Мінеральні води та термальні джерела. Мінералізація води. Визначення придатності мінеральної води для бальнеологічних цілей в рекреаційній діяльності.

8. Пелоїди (лікувальні грязі). Що являють собою глини? Чим відрізняються пелоїди від глин? Як і де утворюються пелоїди

(лікувальні грязі). Назвіть чотири основних генетичних типи родовищ лікувальних грязей, що використовуються з лікувальною метою в Україні. Наведіть класифікацію лікувальної глини за кольором. Наведіть класифікацію пелоїдів залежно від мінералізації

9. Як і де утворюється бішофіт, озокерит. Де знаходяться родовище бішофіту та озокериту в Україні? На якій глибині видобувають бішофіт в Україні?

10. Бальнеологічні курорти України. Перші бальнеологічні курорти України.

Перші бальнеологічні курорти (мінеральні води): Шкло (1576 р.), Немирів (1814 р.), Трускавець (1827 р.), Моршин (1877 р.), Березівці (1862 р.)

Перші бальнеологічні курорти (грязеві): Сакське озеро (1799-1803 рр.), Одеські лимани (1828 р.), Словянські озера (1832 р.), Євпаторія (1890 р.), Бердянськ (1902 р.), Миргород (1917 р.)

Інші бальнеологічні курорти України:

Закарпатська область - Нижнє Солотвино, Рахів, Міжгір'я, Виноградів, Синяк, Кваси, Свалява, Карпати, Шаян, Солочин, Поляна.

Львівська область - Моршин, Трускавець, Немирів, Східниця.

Вінницька область - Немирів, Хмільник, Бронниця.

Полтавська область - Велика Багачка, Миргород, Власівка.

Крим - Євпаторія, Алушта, Феодосія, Саки, Судак.

Донецька область - Слов'янськ.

Запорізька область - Кирилівка, Бердянськ.

Одеська область - Сергіївка, Одеса.

Харківська область - Березівське.

Дніпропетровська область - Орлівщина.

Івано-Франківська область - Шешори, Черче.

Хмельницька область - Волочиськ, Сатанів.

Сумська область - Токарі.

Рівненська область - Жобрин.

Чернігівська область - Мена.

Черкаська область - Будище.

Херсонська область - Генічеська Гірка.

11. Курорти і зміни клімату.

12. За вихідними даними (з методичних вказівок 05-08-85МВ) згідно свого варіанту визначити вміст натрію, загальну мінералізацію

води, клас води, тип води та жорсткість води за класифікацією Альокіна О., записати отримані дані у вигляді формули Круглова.

Завдання на самостійну роботу

На карту в Google My Maps нанести бальнеологічні курорти України. Підготувати презентацію по окремих курортах (за вибором студента або завданням викладача).

Література: [1-6, 19, 22, 24- 26].

Практична робота 3. Методи санаторно-курортного лікування

Мета: ознайомитись з методами санаторно-курортного лікування.

Навчальні завдання

1. Поняття медичної кліматології та кліматотерапії, розвиток кліматолікування. Методи кліматотерапії. Медико-кліматичні стандарти.
2. Бальнеологія та методи бальнеологічного лікування. Механізм дії питної мінеральної води та характеристика мінеральних вод для внутрішнього споживання, рекомендації до застосування й протипокази.
3. Глина, пелоїди, озокерит, бішофіт в рекреаційно-оздоровчій практиці. Якого кольору глини дають найбільш цілющий результат? Від чого залежить тепловий ефект лікувальної процедури із застосуванням пелоїдів? Пелоїдотерапія, бішофітотерапія, нафталанолікування, озокеритолікування, парафінолікування, псаммотерапія.
4. Альтернативні методики оздоровлення. Використання біологічних ресурсів в санаторно-курортному лікуванні.
5. Аеройнотерапія. Галотерапія. Інсоляція. Ампелотерапія. Апітерапія. Ароматерапія. Фітотерапія. Кумисотерапія. Фізіотерапевтичні методи в курортній справі. Акупунктура. Мануальна терапія. Масаж, стоун-терапія, теренкур, іппотерапія. Фізкультурно-оздоровча анімація.
6. Лазні та сауни, їх види та лікувальні фактори.
7. Концепція лікування за Кнайппом. Основні елементи лікування за методом Кнайппа: впорядкування життя; лікування правильним харчуванням; гідротерапія; терапія за допомогою руху; фітотерапія. Крім того, вимагається також дотримання медико-кліматичних стандартів.

Завдання на самостійну роботу

Підготувати інформацію про три будь-яких методи санаторно-курортного лікування. Навести приклади їх застосування у санаторно-курортних закладах України, світу, цінову політику тощо. Підготувати презентацію.

Література: [1-6, 23]

Практична робота 4. Курортне господарство світу

Мета: ознайомитись з особливостями розвитку курортного господарства світу.

Навчальні завдання

1. Історія формування курортного господарства світу.
2. Курорти світу, їх типи та класифікація.
3. Загальна характеристика курортного господарства країн Європи, Америки, Африки, Азії, Австралії та Океанії.
4. Курортний комплекс України.
5. Інноваційні курорти
6. Європейський маршрут історичних термальних міст.
7. Курортні ландшафти та їх використання в рекреаційних цілях. Рекреаційні заняття на курортах світу. Лікувальні сади.
8. Проблеми курортів. Стихійні лиха. Пожежі на курортах. Рівень озеленення курортів.
9. Рекреаційний та курортний моніторинг. Дослідження екологічного стану рекреаційних ресурсів і курортів за допомогою дистанційного зондування Землі. Відкриті ресурси для моніторингу засобами ДЗЗ. Ventusky, Air Quality Windy.com, EO browser,
10. Адаптація курортів до змін клімату.

Завдання на самостійну роботу

Підготувати презентацію про 5 відомих курортів світу (які б ви хотіли відвідати). Зазначити тип курорту, кліматичну характеристику, основні природні лікувальні фактори, методи лікування, лікувальну спеціалізацію курорту (хвороби шкіри, кровообігу тощо), навести також відомі туристичні атракції, історико-культурні і природні пам'ятки, які розташовані у межах курорту. Для даних курортів зробити моніторинг з використанням супутникових знімків (просторове розміщення зелених зон, моніторинг наслідків пожеж, якість повітря тощо).

Література: [1, 2, 3, 6, 12, 14, 18, 41]

Практична робота 5. Управління санаторно-курортними закладами

Мета: ознайомитись з особливостями функціонування санаторно-курортних закладів.

Навчальні завдання

1. Види санаторно-курортних закладів. Курортні готелі та санаторно-курортні підприємства в системі закладів розміщення.
2. Санаторно-курортний продукт. Санаторно-курортні послуги. Медичні послуги як основа санаторно-курортного продукту. Технологія обслуговування споживачів санаторно-курортних послуг
3. Програми відновного санаторно-курортного лікування. Клінічний протокол.
4. Організація анімаційної діяльності під час рекреаційно-оздоровчого відпочинку. Фізкультурно-оздоровча анімація
5. Правове регулювання санаторно-курортної діяльності. Національні і міжнародні стандарти, що регламентують діяльність суб'єктів санаторно-курортного бізнесу. Ліцензування, стандартизація та сертифікація санаторно-курортних послуг.
6. Організаційна структура санаторно-курортних закладів.
7. Кадровий склад санаторно-курортних підприємств.
8. Система забезпечення якості санаторно-курортних закладів.
9. Директиви ЄС щодо використання, транспортування та фасування мінеральних вод

Завдання на самостійну роботу

Окресліть відмінності: Курортний готель - Готель - Санаторій; Туристичний продукт - Санаторно-курортний продукт - Курортно-рекреаційний продукт.

Література: [1, 6-8, 13, 15, 23, 27, 28, 31]

Практична робота 6. Оздоровче харчування

Мета: ознайомитись з організацією харчування в санаторно-курортних та рекреаційно-оздоровчих комплексах

Навчальні завдання

1. Оздоровче харчування. Лікувальне харчування. Оздоровче меню.
2. Оздоровча і лікувальна дія харчових продуктів.
3. Принципи та правила раціонального харчування.

4. Рекомендації ВООЗ щодо харчування. Правила тарілки здорового харчування.
5. Холістичні теорії харчування.
6. Ведичний спосіб харчування. Health Nutritional Index.
7. Особливості санаторно-курортного харчування.
8. Принципи дієтичного харчування.
9. Харчування туристів під час подорожі
10. Кейтеринг.
11. Health Nutritional Index.

Завдання на самостійну роботу

1. Навести приклади страв для себе (своєї сім'ї) на сніданок, обід, вечерю на три дні згідно правила харчової тарілки.
2. Пошукати приклади страв (або продуктів), які використовуються для приготування їжі під час різноманітних захворювань.
3. Підготувати повідомлення про власний досвід організації харчування під час пікніку (рецепти з приготування страв на природі, в поході, що ви з собою берете у дорогу під час подорожі.
4. Навести характеристику будь-якої дієти (можна такої, дотримання якої може зашкодити здоров'ю, зазначити її шкідливі наслідки для здоров'я)

Література: [9-11, 17, 30, 40]

Практична робота 7. Особливості розвитку санаторно-курортних закладів України

Мета: ознайомитись з особливостями розвитку санаторно-курортних закладів України

Навчальні завдання

1. Ознайомитись із основними засадами розвитку курортів України. Ознайомитись із Законом України "Про курорти". Занотувати статті 4, 5, 6, 20, 22, 26.
2. Для розвитку санаторно-курортної справи важлива наявність санаторно-курортних закладів. За даними Державної служби статистики України у вигляді стовпчастих діаграм навести динаміку кількості санаторно-курортних закладів України (за період 2000, 2010, останній рік досліджень). Згадайте, які перші санаторно-курортні заклади в Україні і коли почали функціонувати, використовуючи мінеральну воду для лікування та лікувальні властивості грязей.

3. Навести перелік курортів та санаторіїв Рівненської області. Можна використати онлайн Мапу курортів і санаторіїв України (дана мапа знаходиться вкінці веб-сторінки сайту Українського науково-дослідного інституту медичної реабілітації та курортології)

4. Положення про санаторно-курортний заклад. Які ви знаєте санаторно-курортні заклади НУВГП?

5. Послуги санаторно-курортних закладів України.

6. Описати програму туру вихідного дня «Релакс» від санаторію «Червона калина». Порівняти вартість на послуги із іншим курортом.

Завдання на самостійну роботу

Сформувати перелік та характеристику лікувальних та оздоровчих процедур у санаторії «Червона калина» (Рівненська область) та ще одному курортно-санаторному закладі України та одному курортно-санаторному закладі світу на вибір. Підготувати презентацію

Література: [1, 6, 8, 13, 20-22, 25-27, 31]

Практична робота 8. Санаторно-курортна сфера в контексті сталого розвитку

Мета: окреслити напрямки сталого розвитку санаторно-курортної сфери

Навчальні завдання

1. Цілі сталого розвитку і санаторно-курортні комплекси.

ЦСР 3: Міцне здоров'я і благополуччя - санаторно-курортна сфера сприяє профілактиці захворювань, реабілітації та зміцненню здоров'я населення.

ЦСР 8: Гідна праця та економічне зростання - розвиток санаторно-курортної сфери створює робочі місця, підтримує місцеву економіку та стимулює розвиток туристичної індустрії.

ЦСР 11: Сталий розвиток міст і громад - санаторії та курорти можуть сприяти розвитку регіонів, покращенню інфраструктури та збереженню природних і культурних ресурсів.

ЦСР 12: Відповідальне споживання і виробництво - застосування екологічних практик у санаторно-курортній сфері (енергоефективність, управління відходами, раціональне використання ресурсів).

ЦСР 13: Боротьба зі зміною клімату - приморські та інші курорти відчують зміни клімату, тому запроваджують різні заходи для зменшення ризиків.

ЦСР 14: Збереження морських екосистем - курорти острівних країн беруть участь у різноманітних проєктах з відновлення та збереження морських екосистем.

ЦСР 15: Захист екосистем суходолу - санаторно-курортні заклади зазвичай розташовані на території мальовничих ландшафтів, і їхній розвиток має враховувати екологічну стійкість та збереження біорізноманіття.

2. Екологічні практики санаторно-курортних закладів.
3. Адаптація курортів до змін клімату
4. Охоронні зони навколо курортів.
5. Безбар'єрність в курортній справі. Відпочинок і лікування рекреантів з особливими потребами.
6. Реабілітаційний туризм
7. Функціонування санаторно-курортних закладів в період війни

Завдання на самостійну роботу

1. Ознайомитися з прикладами відображення змін клімату чи антропогенного впливу на космічних знімках з сайту NASA (<https://climate.nasa.gov/>, оберіть закладку Explore → Image of Change). Обрати 10 найбільш яскравих приклади, зробити презентацію.

2. Підготувати есе про приклади регенеративної гостинності на базі курортних комплексів.

Література: [13, 15, 16, 29, 35, 40]

Література

Основна

1. Влащенко Н. М. Управління курортами : навч. посібник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 226 с.
2. Заваріка Г. М. Курортна справа : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : ЦУЛ., 2015. 263 с.
3. Клапчук В. М. Основи санаторно-курортної справи : Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2012. 136 с.
4. Кушнірук Ю.С. Рекреація та курортологія : навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2012. 146 с.
5. Кушнірук Ю. С. Рекреалогія : навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2015. 148 с. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/4684/1/V45.pdf>
6. Сазонець І. Л., Вівсьяник О.М., Баб'як О. В., Бурачик А. І. Курортна справа : навчальний посібник. Рівне : Волин. обереги, 2024. 300 с.
7. Про курорти : Закон України №2026-III від 05.10.2000. Редакція від 01.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14#Text>
8. Про туризм : Закон України № 325/95-ВР від 15.09.1995. Редакція від 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
9. Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів : Закон України № 2639-VIII від 06.12.2018 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19#Text>
10. Про затвердження Вимог до тверджень про поживну цінність харчових продуктів та тверджень про користь для здоров'я харчових продуктів : Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 1145 від 15.05.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0745-20#Text>
11. Про затвердження Норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії : Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 1073 від 03.09.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1206-17#Text>

Допоміжна

12. Басюк Т. О., Яковичина М. С. Екологічний стан рекреаційних водних об'єктів Рівненської області за даними ДЗЗ. *Проблеми раціонального використання соціально-економічного, еколого-енергетичного потенціалу України та її регіонів* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції ГО «ІЕЕЕД», (15 лютого 2023 року), м. Луцьк: ФОП Мажула Ю. М., 2023. С. 90-94

13. Виговський Д. С., Конарівська О. Б., Яковишина М. С. Функціонування санаторно-курортних закладів в контексті сталого розвитку. *Науковий журнал «Розвиток міста»*. 2024. №1 (01) (2024). С. 31-37. DOI: <https://doi.org/10.32782/city-development.2024.1-4>
14. Виговський Д., Конарівська О., Яковишина М. Перспективи розвитку Європейського маршруту історичних термальних міст в Україні. *Розвиток міста*, 2024. №2 (02), С.13-19. <https://doi.org/10.32782/city-development.2024.2-2>
15. Готельно-ресторанний бізнес : навч. посібник. / ред. О. А. Ніколайчук. Кривий Ріг : Вид. ДонНУЕТ, 2022. 250с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/2504/1/2022_NP_Nikolaichuk_Hotelno-restoranniy%20bussniss.pdf
16. Громаченко К. Ю., Яковишина М. С. Екологічні практики ресторанного господарства м. Рівне *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Сер. Сільськогосподарські науки*. Рівне : НУВГП, 2021. Вип. 3(95). С.34-46. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/22685/>
17. Д'яконова А., Стрікаленко Т., Жовтяк К. Стратегія розвитку організації харчування в санаторно-курортних та рекреаційно-оздоровчих комплексах України. *Економіка та суспільство*, 2023. № 50. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-12>.
18. Кирпиченкова О. М., Ущাপовський А. О., Боброва Я. О. Сучасні напрямки розвитку курортного готелю. *Економіка та суспільство*. 2021. №25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-4>.
19. Кушнірук Ю. С. Позитивні природні чинники при визначенні медико-екологічного ризику. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського. Серія «Географія»*. Вінниця: ВДПУ. 2006. № 12. С. 81-87.
20. Кушнірук Ю. С., Яковишина М. С. Медичний туризм у Рівненській області: можливості та перспективи розвитку. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки*. Серія «Географічні науки». Луцьк : Вежа-Друк, 2017. № 9 (358). С. 112-119. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/8235/>
21. Кушнірук Ю. С., Яковишина М.С., Еколого-географічні аспекти медичного туризму на Рівненщині. *Вісник НУВГП №1 (81)*. 2018. С. 42–52. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/13126/>
22. Коротун С. І., Кушнірук Ю. С., Яковишина М. С., Коротун О. П. Рекреаційно-туристичний комплекс Західного Полісся. *Меліорація та облаштування Українського Полісся* : колективна монографія / за

ред. Я. М. Гадзала, В. А. Сташука, А. М. Рокочинського. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. Т.2. 854 с. С.747-776.

23. Кравець О. М., Рябев А. А. Конспект лекцій з дисципліни «Курортологія» (для студентів усіх форм навчання напрямів підготовки 6.030601 – Менеджмент, 6.140101 – Готельно-ресторанна справа, 6.140103 – Туризм). Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. 102 с.

24. Пасічник М.П., Ільїн Л.В., Хільчевський В.К. Сапропелеві рекреаційно-туристичні ресурси озер Волинської області. Луцьк : Волиньполіграф, 2021. 172 с.

25. Природні лікувальні ресурси: абетка користувача: інформаційно-аналітичний довідник / за заг. ред. Бабова К. Д., Безверхнюк Т. М., Кисилевської А. Ю.: Державна установа «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України». «Поліграф»: Одеса, 2021. 76 с.

26. Хільчевський В. К., Гребінь В. В. Водні об'єкти України та рекреаційне оцінювання якості води : навчальний посібник. М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Геогр. ф-т. Київ: ДІА, 2022. 239 с.

27. Korotun S. I., Burachyk A. I., Skoryna T. M. Improvement management system health care facility of the municipal enterprise «Rivne Regional War Veterans Hospital» Rivne Regional Council. Rehabilitation and Recreation. Vol. 18 No. 3 (2024). P.137-152.

Інформаційні ресурси

28. Державне агентство розвитку туризму. ДАРТ. URL : <https://www.tourism.gov.ua/>

29. Довідник безбар'єрності. URL : <https://bf.in.ua/>

30. Здоров'я та здорове харчування. URL: <https://medfond.com/>

31. Санаторно-курортні заклади. *Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології Міністерства охорони здоров'я України.* URL : <https://kurort.gov.ua/partnery/sanatorno-kurortni-zaklady/>

32. Навчальний онлайн курс «Оздоровчий та медичний туризм» від Національної туристичної організації України. URL: https://www.ntoukraine.org/academy_ua.html

33. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) URL : <https://lib.nuwm.edu.ua/> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії).

34. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL :

<http://www.nbuuv.gov.ua/>

35. Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні. *Міністерство інфраструктури України : веб сайт*. URL: <https://mtu.gov.ua/content/nacionalna-strategiya-zi-stvorenniya-bezbarernogo-prostoru-v-ukraini.html?PrintVersion>

36. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6)
URL : <http://libr.rv.ua/>

37. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44). URL : <https://rivnecbs.com.ua/>

38. Рівненщина туристична. URL: <https://rivne.travel/>

39. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6)
URL : <http://libr.rv.ua/>

40. Food Data Central. U.S. Department of agriculture. URL: <https://fdc.nal.usda.gov/>

41. Copernicus browser: <https://browser.dataspace.copernicus.eu/>

Додатки

Додаток А

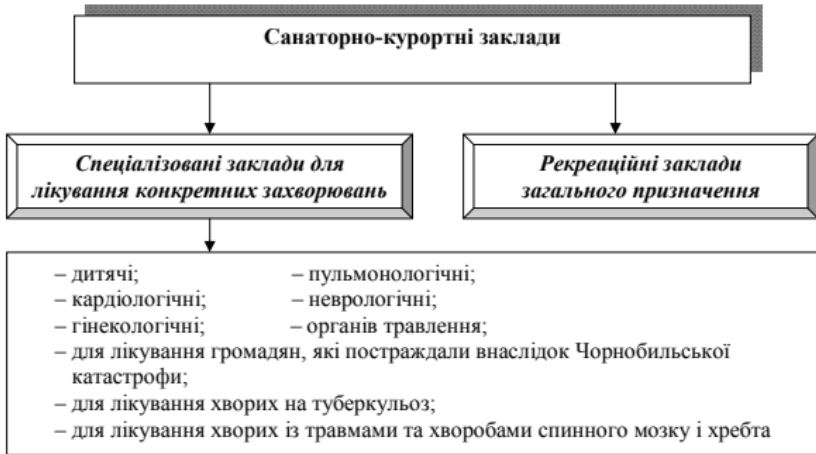
Класифікація санаторіїв

Джерело: *Влащенко Н. М. Управління курортами : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019.*

Спеціалізація санаторно-курортних закладів України

Джерело: [1].

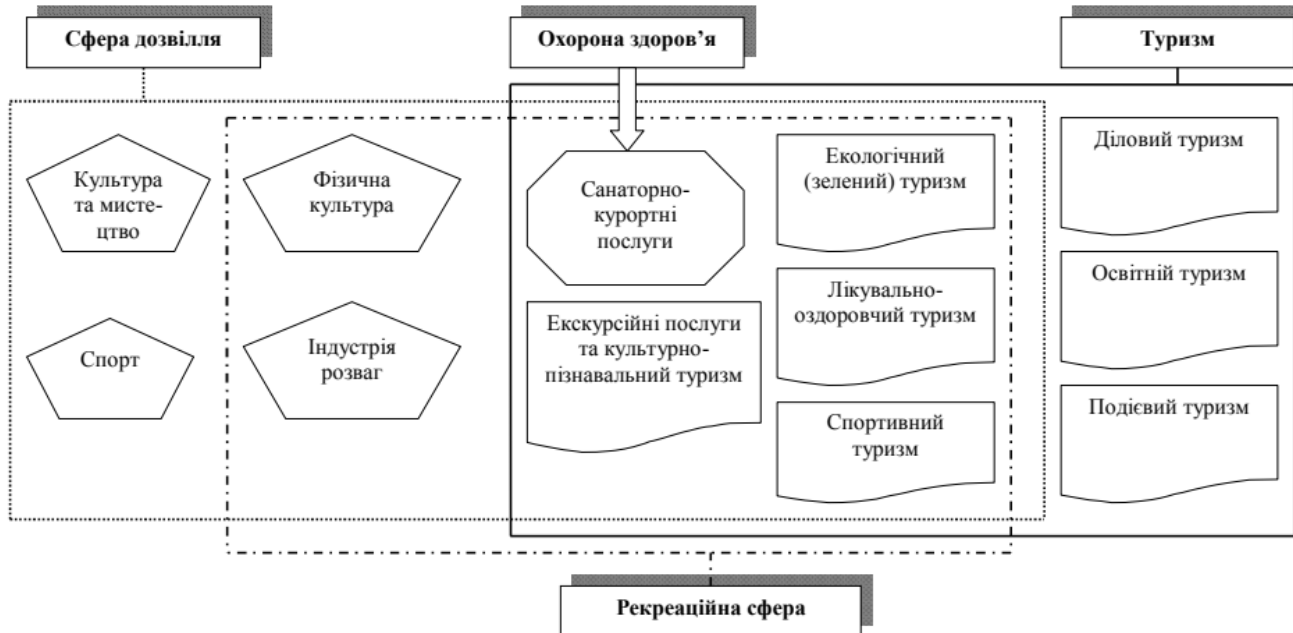

Класифікація санаторно-курортного продукту

Класифікаційні ознаки	Типи санаторно-курортного продукту
За метою поїздки	Лікувальний
	Рекреаційний (відпочинок)
	Діловий та навчальний
	Спортивно-оздоровчий
Пріоритетність	Основний
	Додатковий
Форма обслуговування	Повна путівка
	Путівка без лікування
	Курсівка
	Реалізація окремих послуг
Комплексність послуги	Послуги лікування
	Послуги проживання
	Послуги харчування
	Розважальні послуги (дозвілля)
	Транспортні послуги
	Побутові послуги
Категорія засобів розміщення	Спортивно-оздоровчі послуги
	Кількість «зірок» відповідно до стандарту ДСТУ 4269 Класифікація готелів та інших засобів розміщення

Джерело: *Влащенко Н. М. Управління курортами : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019.*

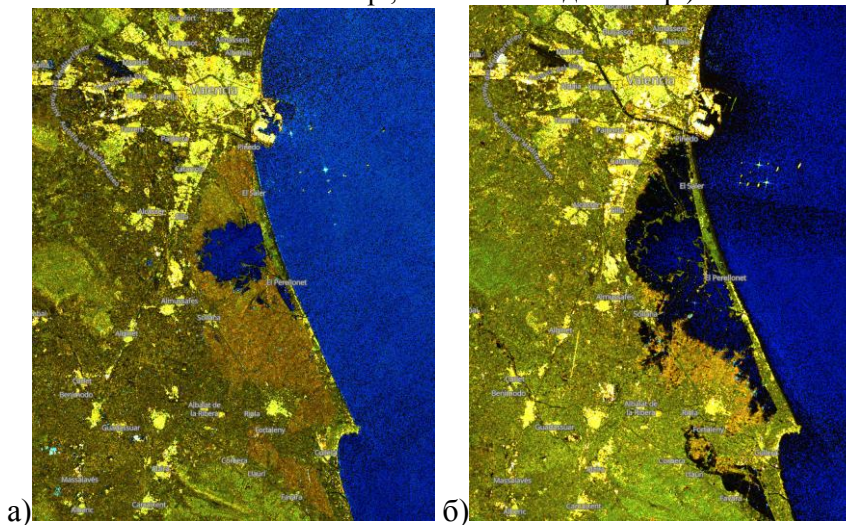
Місце санаторно-курортних послуг у сфері послуг

Джерело: *Влащенко Н. М. Управління курортами : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. С. 26*

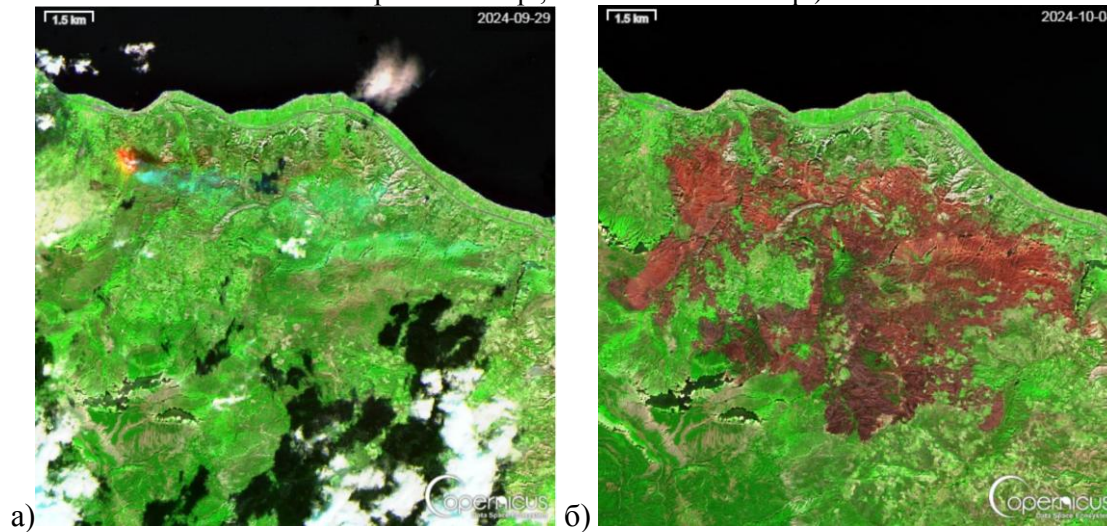
Приклади моніторингу територій курортів з використанням супутникових знімків

Рисунок Д-1. Дослідження затоплення лагуни Альбуфера в районі Валенсії (Іспанія) восени 2024 року (знімок супутнику Sentinel-1 у покращеній візуалізації "радіометрична корекція рельєфу": а – 14 жовтня 2024 р., б – 1 листопада 2024 р.)

Джерело: Copernicus browser

Рисунок Д-2. Дослідження наслідків пожеж восени 2024 року на острові Пелопоннес в околицях курортного міста Ксилокастрон, яке відоме унікальним реліктовим сосновим лісом, що тягнеться узбережжям на декілька кілометрів (Греція):
(знімок супутнику Sentinel-2, комбінація SWIR:
а – 29 вересня 2024 р., б – 4 жовтня 2024 р.)

Джерело: Copernicus browser